

02 διεθνή

Οι Δομές της Αμαρτίας Μιλώντας την Τετάρτη στην Παπική Ακαδημία Κοινωνικών Επιστημών, ο Πάπας Φραγκίσκος επιδόθηκε σε μία ακόμη προσπάθεια ανάκτησης της δημοφιλίας του, που το τελευταίο διάστημα δέχεται πλήγματα για τους πιο διαφορετικούς λόγους: από τα σκάνδαλα που εξακολουθούν να πλήττουν διεθνώς την Καθολική Εκκλησία, έως την αδράνειά του μπροστά στις εκκλήσεις του Μοράλες να παρέμβει ενάντια στο πραξικόπημα στη Βολιβία. Έτσι ο Πάπας Φραγκίσκος εξαπέλυσε μύδρους ενάντια στις «δομές της αμαρτίας», βαπτίζοντας με αυτόν τον όρο τις περικοπές στη φορολόγηση των πλούσιων και τη συσσώρευση εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο σε φορολογικούς παραδείσους. «Οι δομές της αμαρτίας εγκολπώνουν χρήματα που θα έπρεπε να χρηματοδοτούν τις δομές υγείας και περίθαλψης» είπε, και κατέληξε: «Οι φτωχοί γίνονται φτωχότεροι, ενώ οι 50 πλουσιότεροι άνθρωποι στον κόσμο έχουν πειραιστεί 2,2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων – δηλαδή θα μπορούσαν από μόνοι τους να καλύψουν τις ανάγκες υγείας και εκπαίδευσης κάθε φτωχού παιδιού στον πλανήτη»...

Ανατροπή στην Ιρλανδία;

Υποχώρηση των παραδοσιακών κομμάτων, ισχυροποίηση του Sinn Féin

■ του Νίκου Ταυρή

Σήμερα οι Ιρλανδοί προσέρχονται στις κάλπες, και η ψήφος τους αναμένεται να τροποποιήσει ριζικά το πολιτικό σκηνικό δεκαετιών. Τα δύο παραδοσιακά κεντροδεξιά κόμματα που κυριαρχούν στην πολιτική ζωή της χώρας και εναλλάσσονται στην πρώτη θέση, το Fine Gael και το Fianna Fáil, ίσως αναγκαστούν να συνηθίσουν μια διαφορετική κατάσταση. Αιτία είναι η αναμενόμενη ραγδαία αύξηση της εκλογικής επιρροής του Sinn Féin που, μέχρι να χτυπηθεί η Ιρλανδία από την οικονομική κρίση του 2008-2009, ήταν περιθωριακό – οι δυνάμεις του επικεντρώνονταν στη Βόρεια Ιρλανδία, όπου λειτουργούσε ως πολιτική πτέρυγα του IRA. Η συμφωνία ειρήνευσης και η λήξη του ένοπλου αντιβρετανικού αγώνα στις αρχές του αιώνα μας επέτρεψαν μια αργή διείσδυση του έως τότε θεωρούμενου «εξτρεμιστικού» Sinn Féin και στον ανεξάρτητο Νότο, όπου έκανε στροφή και σε κοινωνικά προβλήματα (πέρα από το «πάγιο αίτημα» της αποτίναξης της βρετανικής κατοχής στον Βορρά ώστε να επιτευχθεί η ένωση όλου του ιρλανδικού νησιού). Αυτή η νέα πολιτική, που προσωποποιήθηκε στην ηγεσία του χαρισματικού Τζέρι Άνταμς, παλαίμαχου του αντιβρετανικού αγώνα, «συναντήθηκε» την προηγούμενη δεκαετία με τη λαϊκή δυσαρέσκεια για τις πολιτικές λιτότητας που επέβαλαν οι διαδοχικές κυβερνήσεις σε συνεργασία με την Ε.Ε. και το ΔΝΤ. Μια πολιτική που

οδήγησε σε χαράτσια, ιδιωτικοποιήσεις, κατασχέσεις σπιτιών, κλείσιμο μικρομεσαίων επιχειρήσεων κ.ο.κ., προκαλώντας τελικά μια νέα ιρλανδική Έξοδο: όπως συνέβη (σε μεγαλύτερο βέβαια βαθμό) και στην Ελλάδα, κατά κύματα μετανάστευσαν δεκάδες χιλιάδες Ιρλανδοί νεαρής ηλικίας, αναζητώντας δουλειά και μια αξιοπρεπέστερη ζωή στο εξωτερικό...

Η κρίση φέρνει, για αρχή, τρικομματισμό

Κάπως έτσι το Sinn Féin, που στα τέλη του προηγούμενου αιώνα (1997) έπαιρνε 2,5% στις ιρλανδικές εκλογές, έφτασε το 6,9% το 2007 και συνέχισε την ανοδική πορεία του στις κάλπες: 9,9% το 2011 και 13,8% το 2016. Οι δημοσκοπήσεις για τις σημερινές εκλογές το εκτινάζουν στο 23-25%. Αν οι προβλέψεις αυτές υλοποιηθούν, δεν αποκλείεται να βρεθεί στην πρώτη θέση, καθώς το κυβερνών κεντροδεξιό Fine Gael του πρωθυπουργού Λίο Βαράντκαρ αναμένεται να υποστεί σοβαρές απώλειες, από τις οποίες δεν φαίνεται να κερδίζει ο ιστορικός αντίπαλός του, το επίσης κεντροδεξιό Fianna Fáil. Με οποιοδήποτε σενάριο, ο ιρλανδικός τρικομματισμός αναμένεται να μετατραπεί σε τρικομματισμό. Όσο για τα μικρότερα κόμματα, οι μόνοι που εμφανίζονται να έχουν άνοδο είναι οι Πράσινοι. Οποσδήποτε το Sinn Féin είναι μακριά από τη διακυβέρνηση: τα δύο μεγαλύτερα κόμματα έχουν «ορκί-

στεί» ότι δεν θα συνεργαστούν ποτέ μαζί του. Αλλά και μόνο η ανάδειξή του στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα αποτελούσε πριν λίγα μόλις χρόνια σενάριο επιστημονικής φαντασίας! Οι αιτίες της παραμένουσας δυσαρέσκειας, που τροφοδοτεί την άνοδο του Sinn Féin, έχουν να κάνουν με τις επίμονες συνέπειες της κρίσης και της επιβολής ενός καθεστώτος σκληρής λιτότητας πριν δέκα χρόνια. Η πολυδιαφημισμένη «ιρλανδική έξοδος από τα μνημόνια» μπορεί να ξανανέβασε την κερδοφορία των μεγάλων επιχειρήσεων και του τραπεζικού τομέα, αλλά μικρό όφελος είχε για τη λαϊκή πλειοψηφία των μικρομεσαίων στρωμάτων. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η κρίση στον τομέα της κατοικίας, με τα ενοίκια να εκτινάσσονται και να παρατηρείται δραματική αύξηση των άστεγων, όπως και το αυξημένο κόστος των υπηρεσιών υγείας. Το Sinn Féin κατεβαίνει στις εκλογές με τρεις βασικές δεσμεύσεις για την επόμενη πενταετία: κατασκευή 100.000 λαϊκών κατοικιών, ενίσχυση των δημόσιων συστημάτων υγείας και παιδείας, και δημοψήφισμα για την ένωση όλου του νησιού. Με παρόμοιο πρόγραμμα εξέλεξε πέρυσι, για πρώτη φορά στην ιστορία του, τους περισσότερους βουλευτές στον υπό βρετανικό έλεγχο Βορρά. Ο γοητευτικός νεαρός Βαράντκαρ δεν φαίνεται ικανός να σταματήσει την κάθοδο του Sinn Féin και στο Νότο.

γυρίζει

Λατινοαμερικάνικα σενάρια

► **Χιλή-Κολομβία:** Η λαϊκή αναταραχή δεν λέει να κοπάσει, καθώς οι αντίστοιχες δεξιές κυβερνήσεις αδυνατούν να σταθεροποιηθούν παρά την ταυτόχρονη χρήση μαστίγιου (αιματηρή καταστολή) και καρότου (ανάκληση όλων των ανταλλακτικών πολιτικών και εφαρμογή φιλολαϊκών μέτρων). Η λαϊκή πλειοψηφία και στις δύο αυτές χώρες απαιτεί κάτι παραπάνω από ημίμετρα: μια πραγματική και βαθιά δημοκρατική αλλαγή. Ταυτόχρονα στη Βολιβία τα δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα ακονίζουν τα (άνισα) ξίφη τους για τις προεδρικές και κοινοβουλευτικές εκλογές του Μαΐου: οι πραξικοπηματίες της ντε φάκτο κυβέρνησης μπορεί να αρπάζονται μεταξύ τους, αλλά ταυτόχρονα συνεχίζουν τις διώξεις των υποστηρικτών του Μοράλες και παίρνουν αποφάσεις ανατροπής παλιότερων πολιτικών, παρόλο που αυτό δεν είναι αρμοδιότητα μιας «μεταβατικής» κυβέρνησης. Από την άλλη, το στρατόπεδο του Μοράλες φαίνεται να έχει βρει έναν κοινό βηματισμό, αν και ακόμη είναι νωρίς για να φανεί αν θα μπορέσει να επιβάλει μια στοιχειωδώς δίκαιη εκλογική αναμέτρηση.

► **Αργεντινή:** Η διαπραγμάτευση με τους δανειστές μονοπωλεί την επικαιρότητα: ο νέος κεντροαριστερός-περονιστής πρόεδρος Φερνάντεζ ζητά από τις διεθνείς τράπεζες και το ΔΝΤ να περικόψουν κατά 50% το χρέος της χώρας, και να επιμηκύνουν την περίοδο αποπληρωμής του. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι μεγάλο μέρος του χρέους, που εκτινάχθηκε επί προεδρίας του δεξιού Μάκρι, είναι παράνομο και απεχθές: τα κεφάλαια δεν έφτασαν ποτέ στη χώρα, ούτε χρησιμοποιήθηκαν προς όφελος της ανάπτυξης της οικονομίας και της βελτίωσης της ζωής των πολιτών. Η τραπεζοκρατία πάντως μέχρι τώρα κρατά σκληρή στάση, απαιτώντας την αποπληρωμή ολόκληρου του χρέους, κάνοντας όλο και πιο πιθανή μια ρήξη – ιδίως αφού η πολιτική επιβίωση του Φερνάντεζ θα κινδύνευε σε περίπτωση μη εφαρμογής των προεκλογικών του δεσμεύσεων.

► **Βενεζουέλα:** Φαίνεται ότι η κυβέρνηση Μαδούρο ενισχύει κι άλλο τη θέση της. Χαρακτηριστικό της αυξανόμενης σταθερότητας είναι το γεγονός ότι η φιλοδυτική αντιπολίτευση δεν μπορεί πια να κινητοποιήσει παρά μερικές εκατοντάδες ανθρώπων, ενώ πριν δύο μόλις χρόνια κατέβαζε εκατοντάδες χιλιάδες στους δρόμους. Όσο για τον αυτοανακηρυγμένο «πρόεδρο» Γκουαϊδό, πλέον οι Βενεζουελάνοι τον θεωρούν καμμένο χαρτί – όσο κι αν οι ΗΠΑ συνεχίζουν τις απελπισμένες προσπάθειες να βελτιώσουν το προφίλ του και να του προσδώσουν κύρος προσκαλώντας τον στο Λευκό Οίκο. Η άλλη πλευρά του νομίσματος είναι οι παραχωρήσεις που αναγκάστηκε να κάνει η κυβέρνηση Μαδούρο στις «αγορές», μειώνοντας τη ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους. Αυτή η εξέλιξη την αποξενώνει από τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα – αυτά δηλαδή που επίσης βγήκαν κατά εκατοντάδες χιλιάδες στους δρόμους το προηγούμενο διάστημα για να αποκρούσουν την απόπειρα ανατροπής της...